

13.04.2026

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta 15.4.2026 klo 11.45

Lausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä U 23/2026 vp (digitaaliverkkoasetus)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) lausuntoa asiassa U 23/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisista verkoista, asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen N:o 676/2002/EY muuttamisesta sekä asetuksen (EU) 2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen N:o 243/2012/EU kumoamisesta (digitaaliverkkoasetus).

KKV kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Asetuksen vaikutukset kuluttajansuojaan ja kansalliseen liikkumavaraan

Valtioneuvoston kirjelmässä esitetyn arvion mukaan digitaaliverkkoasetuksen vaikutukset viestintäpalvelujen kuluttajasopimuksiin eivät olisi suuria ainakaan lyhyellä tähtäimellä, sillä ehdotetut kuluttajasopimuksia koskevat säännökset vastaavat suurelta osin voimassa olevia säännöksiä. Kuten valtioneuvosto toteaa, asetuksella olisi kuitenkin merkittäviä vaikutuksia sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (917/2014), ja se **voisi edellyttää kansallisten säännösten muuttamista tai kumoamista myös siltä osin kuin ne olisivat kansallisten markkinaolosuhteiden takia edelleen hyvä pitää voimassa.**

Kuten valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, ehdotettujen asetuksen säännösten lisäksi sähköisen viestinnän palveluista annettu laki sisältää myös muita kuluttajia suojaavia säännöksiä, joiden mahdollista päällekkäisyyttä asetuksen säännösten kanssa tulee tarkastella asetusneuvottelujen aikana.

KKV pitää edellä mainitulta pohjalta tärkeänä, että nykyiseen SVPL 128 §:ään perustuva säännös teleyrityksen, palveluntarjoajan ja myyjän yhteisvastuusta voitaisiin säilyttää myös uudessa säädösympäristössä. Kyseessä on kuluttajansuojalain 7 luvun 39 §:n luotonantajavastuuta vastaava kansallinen mobiilimaksamista koskeva ja kuluttajan asemaa turvaava säännös.

KKV pitää tärkeänä, että viestintäpalvelusopimuksen yksipuoliseen muuttamiseen liittyvä artikla (asetuksen artikla 97 kohta 3) mahdollistaisi jatkossakin kansallisten oikeusperiaatteidemme mukaisen sääntelyn, jonka perusteella määräaikaista sopimusta ei voisi lähtökohtaisesti muuttaa, ja jonka perusteella toistaiseksi voimassa olevaa sopimusta voisi muuttaa ainoastaan sopimusehdoissa yksilöidyillä perusteilla edellyttäen, että sopimuksen sisältö ei kokonaisuutena olennaisesti muutu (SVPL 114 §).

13.04.2026

KKV pitää edelleen tärkeänä, että määräaikaisen viestintäpalvelusopimuksen enimmäiskeston määrittämisen osalta säilyy kansallista liikkumavaraa siten, että nykyinen SVPL 109 §:ssä säädetty puhelinliittymäsopimusten määräaikaisuutta koskeva 12 kuukauden enimmäiskesto voidaan jatkossakin säilyttää.

KKV yhtyy valtioneuvoston näkemykseen siitä, että sähköisen viestinnän yleispalvelu on tarpeellinen kuluttajien viimesijainen peruspalvelujen turvaverkko. Kuten valtioneuvosto toteaa, yleispalvelun tason määrittelyssä on jatkossakin voitava ottaa huomioon kansalliset erityispiirteet ja se on voitava toteuttaa teknologianeutraalisti.

KKV yhtyy valtioneuvoston näkemykseen siitä, että asetusneuvotteluissa tulisi pyrkiä välttämään kuluttajien suojaksi annetun lainsäädännön tarpeetonta pirstaloitumista, liiallista yksityiskohtaisuutta ja ristiriitaisuuksia. Kuten kirjelmässä todetaan, tulisi asetusneuvotteluissa kiinnittää huomiota jo EU:n yleisestä kuluttajansuojalainsäädännöstä seuraaviin velvoitteisiin ja oikeuksiin sekä pyrkiä siihen, että asetuksen säännökset ovat yhteensopivia ja tarpeellisia suhteessa olemassa olevaan EU:n kuluttajansuojalainsäädäntöön.

Edellä mainitusta näkökulmasta KKV kiinnittää huomiota erityisesti teleyritysten tiedonantovelvoitteisiin (artikla 95). KKV katsoo ensinnäkin, että pitkiin ja monopolisiin tiedonantolistoihin ja sopimukseen sisältyviin tietoihin tarvittaisiin yksinkertaistamista ja vertaamista horisontaaliseen kuluttajansuojaoikeuteen (Direktiivi 2011/83/EU).

Lisäksi KKV kiinnittää huomiota asetusehdotuksen artiklan 95 kohdan 2 sopimustiivistelmää (contract summary) koskevaan sääntelyyn. **KKV katsoo, että artikkelassa mainittua sopimustiivistelmää ei tulisi voida antaa puhelinmyynnissä jo myyntipuhelun aikana ilman, että kuluttajalta edellytetään sopimuksen jälkikäteistä vahvistamista.**

KKV:n havaintojen mukaan teleoperaattorit ovat tulkinneet teledirektiiviin (2018/1972/EU) pohjautuvan nykyisen SVPL 106 b §:n sanamuotoa "*Jos sopimustiivistelmää on teknisesti mahdollista antaa ennen sopimuksen tekemistä, se on annettava viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen. Tällöin sopimus tulee voimaan vasta, kun kuluttaja on sopimustiivistelmän saatuaan vahvistanut hyväksyvänsä sopimuksen.*" siten, että puhelinmyynnissä sopimustiivistelmä on *teknisesti mahdollista* antaa jo myyntipuhelun aikana esimerkiksi sähköpostilla tai tekstiviestillä, eikä viestintäpalvelun puhelinmyynnissä näin ollen vaadittaisi sopimuksen jälkikäteistä vahvistamista. KKV kiinnittää huomiota siihen, että tosiasiasa kuluttaja ei ehdi rauhassa perehtyä saamaansa tiivistelmään, jos se toimitetaan hänelle kesken myyntipuhelun ja jos sopimus tulee voimaan jo kyseisen puhelun aikana.

Sopimustiivistelmän antamista koskevan artiklan kansallisessa arvioinnissa on huomioitava myös se, että direktiivin 2019/2161/EU (ns. Omnibus -direktiivi) implementoinnin yhteydessä kuluttajansuojalain 6 luvun 12 a §:ään otettiin

13.04.2026

muita kulutushyödykkeitä kuin viestintäpalveluita koskeva puhelinmyynnin jälkikäteistä kirjallista vahvistamista edellyttävä säännös. Mikäli digitaaliverkkoasetuksen sopimustiivistelmän antamista ja sopimuksen voimaantuloa koskeva artikla käytännössä poikkeaa vaatimuksiltaan ja vaikutuksiltaan muiden kulutushyödykkeiden puhelinmyyntiä koskevasta kuluttajansuojalain sääntelystä, voi viestintäpalveluiden puhelinmyynnin kuluttajansuoja jäädä ei toivottavalla tavalla muita kulutushyödykkeitä heikommaksi.

Yhden passin menettely ja kuluttajansuojan tehokas valvonta

KKV katsoo, että toistaiseksi ei ole selvää, mitä digitaaliverkkoasetuksessa ehdotettu ns. yhden passin menettely käytännössä merkitsisi kuluttajien ja kuluttajansuojan kannalta. Valtioneuvoston arvion mukaan alkuperämaaperiaatteen käyttöönotto voi lisätä epävarmuutta esimerkiksi yleisvaltuutuksen ehtojen tehokkaassa valvonnassa ja aiheuttaa uusia ylikansalliseen valvonnasta aiheutuvia kustannuksia, jotka voivat ylittää saadut hyödyt. **Näiltä osin KKV pitää keskeisenä, että kuluttajansuojaa valvovilla viranomaisilla säilyy jatkossakin riittävät toimivaltuudet ja edellytykset valvoa viestintäpalveluiden tarjontaa alueellaan.**

Joonas Norr
johtava asiantuntija